

Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Wijziging besluit diergeneeskundigen

Betreft het (tijdelijk) toestaan van de volgende lichamelijke ingrepen bij dieren:

- een derde ingreep ter identificatie bij varkens
- het onthoornen van geitenlammeren op kinderboerderijen

De 7 IAK-vragen:

1. Wat is de aanleiding?

Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport), Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

De wijzigingen komen voort de beleidsbrief dierenwelzijn van 4 oktober 2013 (Kamerstukken II 2013/14, 28 286, nr. 651) en het besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken om tegemoet te komen aan een verzoek van sector van 6 maart 2014 (LTO 2014.0067.HB.wvd) inzake een derde ingreep ter identificatie bij varkens.

2. Wie zijn betrokken?

Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. betrokken zijn bij de totstandkoming van het voorstel. Geef ook aan waarom men betrokken is (bijv. kennis van probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep) en hoe (meebeslissen, meedenken, meedoen)

Bij het maken van afspraken over ingrepen zijn sectororganisaties en de Dierenbescherming betrokken.

De Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) is gevraagd een afwegingskader voor ingrepen op te stellen. Dit is gelijktijdig met de beleidsbrief dierenwelzijn op 4 oktober 2013 aan de Tweede Kamer verzonden.

3. Wat is het probleem?

Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

Geiten

Geitenlammeren die niet bestemd zijn voor de melkproductie mogen niet worden onthoorned. Toch gebeurt dat dikwijls op kinderboerderijen omdat dat veiliger geacht wordt voor de jonge bezoekers.

Fokvarkens

Op basis van het Ingrepenbesluit zijn in principe maximaal twee ingrepen toegestaan ter identificatie van een dier. Bij varkens betreft dit een I&R-merk op jonge leeftijd en een slachtblik dat wordt ingebracht op het moment dat het varken wordt afgevoerd ten behoeve van de slacht. Op basis van een vrijstelling mag tot 1 juli 2014 door varkenshouders bij oudere fokvarkens een extra oormerk worden aangebracht ter individuele herkenning van de dieren. Dit oormerk beschikt over meer functionaliteiten dan het I&R-merk. Vaak beschikt dit oormerk namelijk ook over een chip die gebruikt wordt in het kader van het individueel voeren van de varkens in groepshuisvesting. Ook wordt het oormerk bijvoorbeeld gebruikt voor het automatisch wegen van de varkens en voor het geautomatiseerd huisvesten in groepen. Deze derde identificatie-ingreep is als gezegd nog tot slechts

1 juli 2014 toegestaan. De betreffende ingreep is dan ook niet opgenomen in het Besluit diergeneeskundigen (waarin onder de Wet dieren de toegestane ingrepen zijn opgenomen), dat met ingang van diezelfde datum van kracht wordt.

De sector werkt sinds enkele jaren aan alternatieven voor deze derde ingreep, maar heeft bij brief van 6 maart 2014 aan de Staatssecretaris van Economische Zaken aangegeven nog minimaal anderhalf jaar nodig te hebben om een werkbaar en praktijkrijp alternatief gereed te hebben. Er wordt gewerkt aan een project waarin individuele elektronische identificatie het uitgangspunt is. Belangrijke onderwerpen in het onderzoek zijn het verminderen van het oormerkverlies, verbeteren van de betrouwbaarheid van de merken om de voerautomaten, groepshuisvestingsmogelijkheden en weegstations op de bedrijven aan te sturen en het organiseren en automatiseren van de informatiestromen van de diergegevens in de varkenssector.

Zonder de mogelijkheid tot individuele herkenning van de varkens voorziet de sector problemen met traceerbaarheid, praktische uitvoerbaarheid (bijvoorbeeld voersystemen en huisvestingsystemen die niet meer aangestuurd worden), diergezondheid en dierenwelzijn en antibiotica. Om deze redenen heeft de sector verzocht om voorlopig nog door te mogen gaan met het toepassen van de derde ingreep bij deze groep varkens.

4. Wat is het doel?

Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

Geitenlammeren

Doel is de veiligheid voor de (jonge) bezoeker van kinderboerderijen te borgen door het onthoornen van geitenlammeren op kinderboerderijen toe te staan. Conform de situatie bij melkgeiten moet het onthoornen wel zo diervriendelijk mogelijk gebeuren, wat betekent dat er geen onnodige pijn dan wel onnodig letsel mag worden toegebracht en dat het dier niet meer dan nodig in het functioneren wordt belemmerd. Zoals aangegeven in de beleidsbrief dierenwelzijn van 4 oktober 2013 (Kamerstukken II 2013/14, 28 286, nr. 651) is het aan de sector in samenspraak met de KNMvD afspraken te maken over pijnbestrijding.

Fokvarkens

Doel is een derde ingreep ten behoeve van individuele dierherkenning tot 1 juli 2016 toe te staan, omwille van het positieve effect op het dierenwelzijn dat voortkomt uit de mogelijkheden van individuele begeleiding van de fokvarkens. Ter overbrugging van de periode tussen de einddatum van 1 juli 2014 voor deze ingreep en de inwerkingtreding van de onderhavige wijziging van het Besluit diergeneeskundigen waarin de ingreep weer tijdelijk zal worden toegestaan, voorzien in een vrijstelling voor de varkenshouders. Deze vrijstelling voorkomt dat de ingreep met ingang van 1 juli even niet is toegestaan en vervolgens na het van kracht worden van onderhavig besluit weer wel is toegestaan tot 1 juli 2016.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

Bij het bepalen of een ingreep wel of niet dient te worden toegestaan, moet volgens artikel 1.3, eerste lid van de Wet dieren het belang van het dier inzichtelijk worden gemaakt en vervolgens

worden afgewogen tegen overige relevante belangen zoals volksgezondheid, productie en economie en milieu. Bij een dergelijk proces is ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk.

6. Wat is het beste instrument?

Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel moet worden gerealiseerd en waarom deze instrumenten – alles afgewogen – de voorkeur genieten. Betrek in de afweging overwegingen omtrent effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

In artikel 1.3, eerste lid, van de Wet dieren (hierna wet) is de intrinsieke waarde van het dier expliciet erkend. Dit is een eigen, zelfstandige waarde van het dier, die losstaat van de gebruikswaarde die mensen aan dieren toekennen. In het tweede lid van artikel 1.3 van de wet is vastgelegd dat bij het opstellen van regelgeving ten volle rekening moet gehouden worden met de gevolgen van die regels voor de intrinsieke waarde van het dier, onverminderd andere gerechtvaardigde belangen. Dit betekent dat het verrichten van een ingreep bij een dier op grond van artikel 2.8 van de wet verboden is, tenzij daarvoor een medische noodzaak bestaat of de ingreep bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen als toegestane ingreep.

Het toestaan of langer toestaan van een lichamelijke ingreep bij dieren kan derhalve alleen geregeld worden via wijziging van regelgeving.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

In het voorliggende besluit wordt een aantal wijzigingen aangebracht die buiten de definitie van regeldruk vallen, maar wel een bedrijfseffect hebben. Zoals in paragraaf 2 en 3 van de toelichting bij het onderhavige besluit beschreven komen deze wijzigingen voort uit de afweging tussen de belangen van het dier en overige relevante belangen zoals volksgezondheid, productie en economie en milieu. Dat leidt ertoe dat voor geitenlammeren op kinderboerderijen, ondanks dat de integriteit van het dier wordt aangetast en ondanks dat door toestaan van het onthoornen er sprake is van een slechte voorbeeldfunctie, de afweging ten gunste van de veiligheid van de bezoeker is uitgevallen.

In bovenstaande gevallen is er geen sprake van negatieve bedrijfseffecten.